10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՅԻՒՊԻԼԷՆԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պապը Ալի Ճատտեսի 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ
ارمنیجه یومی سورهانتاك غزته سی
صاحب امتیازی د. جیره لله
ادارەخانەسی
باب عالی جادەسی نومرو ۲۰
Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ Խմբագրութեան ուղղուած ո և է գրութիւն
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը սկսին ամեն ամսոյ 10ին, 20ին եւ 30ին

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ Փր. 22
6 » » » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ
ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Չինական խնդիրը, որուն գոնէ առժամեայ վերջաւորութիւն մը տալը ծանուցին անցեալ շաբթուան հեռագիրները և Եւրոպական թերթերը, ցուցուց թէ Ռուսիա ո՛ր աստիճան կտրուկ քաղաքականութիւն մը բանեց Ծայր. Արեւելքի գործերուն մէջ. քաղաքականութիւն մը որուն շարժառիթները և հաւանական հետեւանքները այնքան հեղինակօրէն կը բացատրէ ու կը պարզաբանէ յարգելի տեար Լիոնքէ։ Շահագրգռական է ուրեմն ակնարկ մը նետել Ռուս կայսրութեան ներքին տնտեսական կացութեան վրայ, քանի որ տէրութիւններու քաղաքական ուղղութիւնը սերտ առնչութիւն ունի անոնց ճարտարարուեստին, տնտեսական և առեւտրական կացութեան և հակամիտութիւններուն հետ։

Ճիշդ այս կէտերը կը յօշափեն Պ. Հենրի Նորման անուն տնտեսագէտին Ամերիկեան Հանդէսի մը մէջ գրած կարգ մը յօդուածները՝ «Արդի Ռուսիա» խորագրով, որոնց վերջինը՝ «Պ. Վիդէ և տնտեսական նոր գրութիւնը»՝ բաւական ճշգրիտ և գեղեցիկ գաղափար մը կուտայ Ռուսիոյ տնտեսական աղբիւրներուն և զանոնք առաջին անգամ երեւան բերող անձնաւորութեան վրայ։ Պ. Նորման շատ լաւատես կերպով կը գրէ։ Այս պատճառաւ իր յօդուածին մէջ նկատողութեան չէ առած, կ'ըսուի, բազմաթիւ լաւատեսակ Ռուսերու առարկութիւնները՝ Ռուսիան ճարտարագործական երկիր մը ընելու եղանակին, և առայդ մերթ ընդ մերթ ձեռք առնուած միջոցներուն մասին։ Այսու հանդերձ Պ. Նորմանի գրութիւնը վիճակագրական երոզութիւններով և թուանշաններով լեցուն է, և կ'արժէ մասնաւոր ուշադրութեան առնել։

Աւելորդ է ըսել թէ ելմտական նախարար Պ. Վիդէ եղած է Ռուսիոյ տնտեսական վիճակին նոր զարկ մը տալու նախաձեռնութիւնը ստանձնող անձնաւորութիւնը։ Պ. Վիդէ Ռուսիոյ ելմտական նախարարութիւնը ստանձնելէ առաջ արդէն նշանաւոր եղած է իր հաստատամիտ և կորովի նկարագրով։ Բայց քառասունեւչորս տարեկան բաղդատաբար երիտասարդ հասակին մէջ ելմտական նախարարութեան կոչուելէն ետքն է մանաւանդ որ իր ձիրքերը երեւան բերաւ Ռուսիոյ տնտեսական կեանքը բարելաւելու ամենակարեւոր խնդրոյն մէջ։ Իր կեանքի առաջին տարիներուն մէջ աշխատասիրութիւն մը հրատարակած է Ֆրետրիխ Լիստի քաղաքական տնտեսութեան սկզբունքին վրայ, որ է առժամեայ պաշտպանութիւն մը ընձեռել, բարգաւաճեցնելու համար երկրի մը ներքին ճարտարարուեստը։ Ասիկայ սկզբնակէտը Պ. Վիդէի ուղղութեան։

Պ. Վիդէի առաջին կարեւոր բարենորոգութիւնը եղաւ սահման մը դնել Րուբլիի գնոյն ելեւէջներուն։ Տարի մը առաջ է որ 100 րուբլին Պերլինի մէջ արժած է 245 մարք, և յետոյ իջած է մինչեւ 191 մարք։ Պ. Վիդէ անվեհեր կերպով յայտարարեց թէ 100 րուբլիի բուն արժէքը 216 մարքէն աւելի վար պէտք չէ իյնէ, և այսպէս վերջ առաւ չափազանցութիւններու։ Բարենորոգումներու մէջ առած երկրորդ քայլը եղաւ ոսկին ընդունիլ իբրեւ դրամի միութիւն։ Ասիկայ յաջողութեամբ գլուխ հանեց 1897ին, զեղչելով հրապարակ հանուած թղթադրամ րուբլիին կէսը։

Բայց թերեւս իր էն կարեւոր ձեռնարկը եղած է կառավարական մենաշնորհ հաստատել ոգելից ըմպելիներու վրայ։ Պ. Վիդէ կ'ըսէ թէ մարդ ըմպելիք կը խմէ երեք պատճառներով.—Նախ, որովհետեւ բնական բաղձանք մը ունի այդպէս ընելու։ Երկրորդ, որովհետեւ ուրիշները զինքը կը մղեն այդ բանին։ Եւ երրորդ, որովհետեւ ապառիկ կը տրուի իրեն։ Ուստի որոշեց որ յայտնապէս Տէրութիւնը միայն ընէ ոգելից ըմպելիքներէն ձեռք բերուած շահը։ 1904 թուականէն անդին, ամբողջ Ռուսական կայսրութեան մէջ ոգելից ըմպելեաց պատրաստութիւնը և վաճառումը զուտ կառավարական մենաշնորհ մը պիտի ըլլայ. մի միայն գաւաթով (և ոչ թէ շիշով) ըմպելիք պիտի տրուի խմողներուն՝ կերակուրի հետ մէկտեղ, և երբեք ապառիկ չպիտի թողուի գինետուն յաճախողներուն վրայ։ Այս բարենորոգման շնորհիւ Ռուսիոյ գանձը տարեկան երեք միլիոն անգլ. ոսկիի զուտ շահ մը պիտի ունենայ, և միւս կողմէ անդրդուելի կերպով բարոյացուցիչ ազդեցութիւն մըն ալ կրնայ ունենալ ժողովուրդին վրայ, վերցնելով ոգելից ըմպելիքի անձնատուր ըլլալու շարժառիթներէն գոնէ մէկը՝ ապառիկ տրուիլը։

Պ. Նորման իր յօդուածին մէջ կ'ըսէ թէ երկրին ճարտարարուեստը պաշտպանելու գրութեան հետեւանօք 1893էն 1897 եղած ժամանակամիջոցին մէջ Ռուսիոյ ճարտարարուեստական արտադրութիւնը վեց անգամ աւելի եղած է քան 10 տարի առաջ։ Այսպէս, 1877ին Ռուսիա 1,700,000 թոնօ հանքածուխ, բեթրոլ, երկաթ և պողպատ արտադրած էր, մինչ 1898ին այդ արտադրութեանց համագումարը եղած է իբր 24,000,000 թոնօ։ Պ. Վիդէի կարծեօք այս ուղղութիւնը երկրագործութեան ալ պիտի նպաստէ այնքան, որքան կը նպաստէ ճարտարագործութեան։ Պ. Վիդէ ըսած է նաեւ ինքնիրեն.—«Դուրսը դրամագլուխը առատ է և աժան. ուստի պէտք է հոն փնտռենք զայն։»

Ասիկայ շատ ճիշդ է, բայց օտար դրամատէրները կ'առարկեն թէ Ռուսիա իր հասոյթի աղբիւրներուն ներածէն աւելի փոխառութիւն կը կնքէ։ Պ. Նորման ասոր կը պատասխանէ թէ Ռուսիա վերջին 10 տարիներու միջոցին իր պետական պարտքէն աւելի քան 30 միլիոն անգլ. ոսկի հատուցած է, և ամէն տարի իբր 2½ միլիոն ոսկի կը վճարէ։ 1887էն մինչեւ 1900 Ռուսիոյ գանձը իր վճարած պարտքի գումարէն քննի մը աւելի փոխառութիւն կնքած չէ, և ասկէ զատ Ռուսիա փոխառութիւն կը կնքէ, մի միայն իր աւելի սուղ տոկոսով կնքած պարտքերը վճարելու և իր ճարտարարուեստի աղբիւրները բազմապատկելու համար։ Հետեւաբար Պ. Նորման անհիմն կը նկատէ Եւրոպացի դրամատէրներու երկիւղը։

Ամերիկեան Հանդէսին յօդուածագիրը այս ամբիւ տեղեկութիւններ կուտայ «Ռուսական նոր մեծ ընկերութեան» վրայ. որ բոլորովին օտար դրամագլուխով կազմուած է. և աշխարհի ամենէն շահաւոր ընկերութիւններէն մէկն է. Պ. Նորման կ'ըսէ թէ ձեռնհաս օտարականներ ամէն առնէ աւելի հիմայ կրնան շահաւոր ձեռնարկութիւններ ընել Ռուսիոյ մէջ, ուր այժմ ընկերութիւններ կան որ 50% շահաբաժին կը վճարեն։ Ռուսիոյ մէջ ճարտարարուեստական ձեռնարկութիւնները ընդհանրապէս անյաջողութեան կը մատնուին միմիայն ձեռնարկողներու գործած թերութեան հետեւանօք։ Մինչեւնոյն առեն Պ. Նորման կ'ընդունի սակայն թէ Ռուսիոյ մէջ ճարտարագործական ձեռնարկներու համար այնպիսի սեղմումներ կ'ըլլան, որոնք անտանելի են Անգլիացիներու կամ Ամերիկացիներու։ «Ռուսական Նոր Ընկերութիւնը» պարտաւորուած է ինքը պահել իր դպրոցները, մեծամեծ նախազգուշութիւններ ձեռք առնել արկածներու դէմ, և կէ զատ հարկ մը տալ Խազախներու պահակախումբ մը պահելու համար։ Միւս տուրքերն ալ ծանր են և կառավարութեան հայթայթուած ապրանքները խիստ քննութեան մը կ'ենթարկուին։ Ելմտական նախարարը ինք կ'որոշէ գիները, և ընկերութիւնը պարտաւոր է կա՛մ այդ գնով տալ, և կամ ետ կենալ գործէն։ Այդ բոլոր սեղմիչ պայմաններով հանդերձ, «Նոր Ռուսական Ընկերութիւնը» վերջին 10 տարիներու մէջ տարեկան 15էն մինչեւ 125% շահաբաժին վճարած է իր բաժնետէրերուն։

Այս պատճառաւ է որ օտար դրամատէրներու համար շահաբեր հրապարակ մը նկատուած է Ռուսիան, և դեռ անցեալ օր կը հրատարակէինք Արտաքին լուրերու բաժնին մէջ թէ Անգլիական ընկերութիւն մը արտօնութիւն ստանալու վրայ է Սեւ Ծովը Կասպից Ծովուն միացնող ջրանցք մը շինելու։

Իր տնտեսական ներքին բարգաւաճումը մեծապէս կը նպաստէ Ռուսիոյ՝ ազդու ընթացք մը բանելու միջազգային քաղաքականութեան մէջ, ինչպէս երեւցաւ Ծայր. Արեւելքի խնդրոյն մէջ։

Չ.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մէկ քանի շաբաթներէ ի վեր եկեղեցական երգեցողութեանց մասին՝ Արշակ Ալպոյաճեան, Արամ Թէչկեան, Լեւոն Չիլինկիրեան էֆ.ները և վերջերս Գ. Գ. ստորագրութիւնը կրող անձ մը կածեօք միաձայնութեամբ Գրիգոր էֆ. Մէհտերեանի դէմ շաւիւելու համար առաջարկ իջած են, և երգեցողութեանց միօրինակութիւն մը ըլլալու համար որոշում մը կը սպասեն պատկառելի Կեդրոնական Ժողովէն։ Մինչեւ այսօր եղած քննադատութիւններէն բնաւ բան մը չէ հասկցուած։ Իմ կարծեօքս երգեցողութեանց մէջ միօրինակութիւն պահանջուիլը անկարելի է. ու չէ եղած ոչ մէկ վկայեալ գիրք, որ իր սորված շարականը շարքի կարենայ վերածել, մանաւանդ որ ընդհանրապէս ձայնագրուած է։ Միայն շարականէն ու աւանդուած մէկ քանի տաղերէ դուրս. Ճաշոցներուն, օրհնութեան համար «Պատարագի Խորհուրդ», Տէր ողորմեա, Ալէլուիա, Ամէն և ընդ հոգւոյդ քում» են. փոփոխակի կերպով կրնան տեսակ տեսակ եղանակներու վերածուիլ։ Ինչո՞ւ համար հոյակապ մեծարգելի թուղթկաներէ ու գրքերէ շինուած խել մը եղանակներ կը յօրինուին, և այժմու դպրապետ մը յօրինած մէկ մեղեդին ու ալէլուիաքը կը մեղադրուին։ Ինչո՞ւ. և որո՞նք շինեցին Պատարագի խորհրդոց էջմիածնական եղանակները։ Անոնք ալ մեղանչեցին չէ՞ն։ Ըստ իս ոչ նորերը, ոչ ալ հները և ոչ ալ գալիք կրօնական ժողովքները կրնան դադրեցնել զանոնք։ Զերկարելով գրութիւնս, կ'ըսեմ.—Շարականները երբեք չեն զեղծուիր, և անկէ դուրս ինչ որ կ'երգուի ամէնքն ալ կրնան եղանակներու փոփոխութիւններ ունենալ, ինչպէս որ ունեցեր են Գէորգ Կաթողիկոսէն, հին և նոր Պոլսոյ Համբարձումէն, Թաշճեանէ ևն. վարպետներէ։ Ուրեմն կ'ուզենք հասկնալ թէ՝ Պոլսոյ կրօնական ժողովը ո՞ր երգեցողութեանց համար միօրինակութիւն պիտի սահմանէ։

Գալով մէկ քանիներու, որոնք գրութեան վրայ երբեք գաղափար չունենալով, կ'ելլեն ամէն ձեւէն կը պատասխանեն ու գաղափարներ կը շփոթեն, անոնցմէ ալ կը խնդրենք որ իրենց կարողութեան սահմանէն վեր չելլեն։

ԲԵՐՈՎԲԷ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Դպիր Բանկալթիի Վիեննայի Մխիթարեանց Եկեղեցւոյն

Ս. ԽՄԲ.—Տնտեսութական խնդիր մը լուսաբանութեան համար Սուրհանդակի էջերը ի զուր լայնօրէն բանալէ, և հուսկ ուրեմն խնդիրը մեզի համար փակուած նկատելէ ետքը, եթէ՝ միայն մէկ անգամ ուրիշ համար՝ տեղ տուինք վերի գրութեան, պատճառն այն է որ անոր երաժիշտ հեղինակը նորընծայեցուցած մը կը նայի խնդրոյն։ Թերեւս առաջին ընթերցումով մը ճշմարտանման երեւան եղած դիտողութիւնները։ Բայց նախ պէտք է ըսել թէ նոյն իսկ անփոփոխ հաշուուած շարականներն անգամ իրարմէ շատ տարբեր կ'երգուին զանազան վարպետներու և անոնց աշակերտներուն կողմէ։ Բայց եթէ խնդիրը միայն Պատարագի արարողութեանց, Տաղերու, «Տէր Ողորմեա»ի ևն. եղանակներուն վրայ ալ ըլլայ, դարձեալ կրօն. Ժողովին լուրջ նկատողութեանը առարկայ պէտք է ըլլայ։ Ստոյգ է թէ զանազան հին ու նոր վարպետներ նորանոր եղանակներ յօրիներ են այդ վերջին երգերուն ևն., բայց ուշադիր եղած են զգալի խառն մը դնելու եկեղեցական և աշխարհական եղանակներուն միջեւ։ Դժբաղդաբար մեր նորագոյն երաժիշտները ի վիճակի չեն այդ խառնը դնելու, որովհետեւ չեն ըմբռնած այն նուրբ տարբերութիւնը որ կայ Արեւելեան երաժշտութեան երկու կարեւոր ճիւղերուն այն է մեր տաճարային և օսմանեան միջեւ։ Ասոր համար է որ «շարականի» բառին՝ «արեւելեան» նշանակութիւնը տուողներ եղան, և ասոր համար է որ նոյն իսկ ամէնէն վարպետ ճանչցուած երաժիշտներու կողմէ «Տաղ»երու, «Տէր Ողորմեա»ներու ևն. այնպիսի եղանակներ տրուեցան և կը տրուին, որ հաւատացեալը պահ մը ինքզինքը գրօսարանի մը մէջ փոխադրուած կը կարծէ այդ եղանակը լսած պահուն։ Ուստի մենք պիտի առաջարկէինք որ կրօնական Ժողովը պարտաւորէր բոլոր երաժիշտ-դասատուները՝ իրենց շինած ո և է մէկ եղանակը կրօն. Ժողովին հաւանութեանը ներկայացնել, և անկէ վերջը սորվեցնել աշակերտներու կամ հասարակաց դպիրներու, եկեղեցիին մէջ երգուելու համար։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒԴՈԿԻԱՅ ԳԱՒԱՌԻՆ

(Թղթակցութիւն «Սուրհանդակ»ի)

ԵՒԴՈԿԻԱ, 5 Մայիս 1901

Որչափ հինցած՝ նոյնքան գէթ շատ անգամ ճշգուած խօսք է թէ յաջողութիւններու նման ձախողութիւններն ալ մինակուկ չեն գար, իրարու կը յաջորդեն։

Տեղւոյս հասարակութիւնը այժմ կը ներգործէ մէկէ աւելի տնտեսական աննպաստ պայմաններէ։ Եզկարածիգ ամիսներէ իվեր տիրող երաշտութիւնը արդէն աւերած է գաւառիս ուրիշ նուազ կարեւոր տեղերէն զատ, Խառնի ու Սրուճի նման արդիւնաբեր գիւղախմբերուն ցանքերը։ Այս աւերմունքին պակասը հասած է լրացնել մարախն ալ, որ ճար ճարակ թողած չըլլալով այն պտտուական դաշտերուն գօտը, ուր երբեմն Լորան ու Ցակոբ իրենց առատունուդ հօտերը չէին կրնար հօտել։ Ցանքերէն յուսաբեկ երկրագործն ու վաչկատունը՝ Քուրդ կամ Արաբ իրենց գոյութեան պայմանին միւս կարեւոր մասը,—գէթ անասունները— ապրեցնելու համար, պատեհական գիւղերն ու խոտաւեր արօտավայրերը ձգած, կ'երթան հեռուն՝ հիւսիսային անձուկ գիւղախմբերուն մէջ, կամ Տիարպէքիրի սահմանամերձ տեղուանքը անուանդ վնասել գոնէ «տնկուզ» կենդանիներուն։ Դուրսէկի տարբին այս խեղճ վիճակին պատճառաւ, պէտք կ'ա՞յ յիշեցնելու թէ՝ քաղաքիս առեւտրական գործերը շատ կոյուն դրութեան մը մէջ են հիմա, մանաւանդ ինչ ինչ կարեւոր հաշիւներ Տիարպէքիրի մօտերը զրանաւելու պատճառաւ, ինչպէս Պոլսական թերթերուն մէջ յիշուած էր վերջերս հեռագրական ծանօթութիւններէ տեղեկալով։

Ամիսներէն միջեւ ալ դեղերը փոխուած կ'երեւին. անձրեւի կողմէ ամենէն շատ յաճախ համբաւուած Մարաշը, մարդ կը զարմանայ ներկայացնելու թէ ինչ գծուած՝ բացարձակապէս ցամաք չըլլան մը թելոր։ Սակայն ապրիլի սկիզբէն սկսած գրեթէ օր ընդ մէջ տեղալ Մարաշի վայլող պատմական անձրեւներ, որոնք կորեկի կամ ուրիշ անկարեւոր ցանքերու համար միայն քիչ շատ օգտակարութիւն ունին, իսկ կարեւորագոյններուն՝ ցորենի ու գարիի տուտերուն աւերմունքն է միայն որ կը լուան։

Տխուր իրողութիւններ հաղորդելու հակառակ տեղեկատու մը չըլլալով հանդերձ, իրականութիւնը միայն պարզած ըլլալու նպատակաւ ստիպուած ենք գրել անտեսակտնապէս աննպաստ վիճակ մը պարզող վերի տողերը։

Նրկայ կէտեր սակայն զորս ուրախառիթ նկատելու իրաւունք ունինք, չենք վարանիր կցելու մեր այս տողերուն։

Ա.—Տեղւոյս կարեւոր անձնաւորութիւններէ կազմուած հոգաբարձութեան խնամակալ ժողով մը՝ կայս. գթութեան դիմած, և առատ տեղերէ Եդեսիա ցորեն փոխադրելու համար Երկրագործական դրամատունէն 10 հազար ոսկիի փոխառութեան մը արտօնութիւնը խնդրած ըլլալով, ժողովուրդը այժմէն բաւական մխիթարութիւն կ'զգայ, անհերքելի ըլլալով կայս. բարձր հոգածութիւնէն հաւանելիք այդ սփոփիչ արտօնութեան մասին։

Բ.—Բարեբաղդաբար Եդեսիոյ հիւսիսարեւելեան (Տիարպէքիր) կողմերու գիւղական շրջանակներուն մէջ տեսնուող արմտեաց բերքին առատութիւնը՝ կրնայ մեղմել գաւառիս մէջ զգացուած հացահատիկի կարօտութեան առջեւը։

Պէտք է յաւելունք թէ առ այժմ այն կողմերէն 1—2 շաբաթէ ի վեր բերնին շատ ու շատ ցորեն կ'ըլլայ փոխադրելով հոս. և սակայն գին մը՝ բարձրկեկ գին մը ունի տակաւին ցորենը, զոր «ունեցողը»— դրամ ունեցողը ըսել կ'ուզենք՝ միայն կրնայ գնել։

. . Գարնան սկիզբէն ի վեր, օդերուն սովորականէն աւելի փոփոխական վիճակին հետեւանքով, ինչ ինչ հիւանդութիւններ կը տեսնուին քաղաքիս մէջ։ Մեծ-Պահքի «Միջինք»էն սկսած, մինչեւ հիմա բաւական թուով կը գտնուին ժանտատենդէ հիւանդացողներ ու նոյն տեսակէն բաւական թուով ալ մեռնողներ։ Բժիշկներ ու դեղագործներ, անցած տարուանէն ձմռան, շատ զբաղած կը գտնուին։ Այս առթիւ առիթ կ'ընծայեն մեզի նորէն գոհունակութեամբ յիշելու՝ մանաւանդ աղքատներուն համար նախախնամական դեր կատարող այն հաստատութիւնը—բժշկական դարմանատունը—զոր քանի մը տարիէ ի վեր հիմնած են Գերմանք։ Աղքատներու ստաբելու անոր բարերար դերը կը շէշտուի մանաւանդ հիւանդութեանց աւելի տարածուն այսպիսի ժամանակներու մէջ։

Նոյն հաստատութեան գլխաւոր բժիշկ վերապատ. Տօքթ. Քրիսթին՝ իր օգնականներով բազմազբաղ կը գտնուի մանաւանդ շաբթուան երեք—երկուշաբթի, չորեքշաբթի և շաբաթ—օրերը, որոնք յատկացած են աղքատներու ձրիաբար դարմանելուն։

Գ. Կ. Ռ.

ՎԱՐԴԱՊԵՏԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ ԱՐՄԱՇԻ ՄԷՋ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ԵՒ ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ

(Մեր մասնաւոր Թղթակիցէն)

Գարնանային արեւը դեռ նոր կը սկսէր ծագիլ, երբ ամէն մարդ ոտքի վրայ էր արդէն Արմաշու վանքին մէջ։ Եկեղեցական թէ աշխարհական, բոլոր ուխտաւորները բարեպաշտիկ հետաքրքրութեամբ մը ոգեւորուած կը սպասէին այս առաւօտ, յորում կը տօնուէր [illegible]

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

իր ուսուցչական կիրթ գասախօսութիւնները հրատարակէ, արդիւնքը յառաջացնելով ուսուցիչներու օգնութեան սնտուկին։ Ժողովը ընդունելով իր այդ բաղձանքը անդամներէն Գէորգ էֆ. Կարապետեան ինքն ալ կրկնեց իր պաշտօնակցին առաջարկը, փափաք յայտնելով որ իր անցեալ տարուան դասախօսութիւնները հրատարակէ և արդիւնքը յառաջացնէ նոյն նպատակին։ Եթէ ուրիշ ուսուցիչներ ալ հետեւին այսօրինակին, յօգուտ օգնութեան սնտուկին բաւական գումար մը կը գոյանայ։

Տ. ԱԲՐԱՀԱՄ ԵՊԻՍԿ. Երէկ Պատրիարքարան երթալով տեսակցեցաւ Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Սրբազանի հետ։

«ԵՒՐՈՊԻՈՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ» խորագրով, Բարիզի Հոգեւոր Հովուէն նամակ մը ընդունեցանք զոր ի ստորեւ հրատարակելով մեր կարծիքը և դիտողութիւնները կը հրատարակենք վաղուան Թուով։

«Վերջերս, Եւրոպիոյ Հայոցս Առաջնորդ Գեր. Տ. Գէորգ Ս. Եպիսկոպոս Իւթիւճեանի դէմ մէկ երկու լրագրոց մէջ տեսնուեցան յարձակողական Թղթակցութիւններ, որոնք Եւրոպաբնակ համայն պարկեշտ և ողջամիտ Ազգայնոց արդարասէր զգացմանց չատ ցաւ պատճառեցին։

«Հոգեւոր Հովուութիւնս խղճի և ճշմարտութեան պարտք կը ճանչնայ յայտարարել ի դիմաց արդարասէր ժողովրդեան թէ՝ համայն ուղղամիտ Ազգայինք ցայսօր անկեղծ համակրանք կը տածեն իրենց սիրելի Առաջնորդին անձին և Նորին Սրբազնութեան խղճամիտ պաշտօնավարութեան նկատմամբ և մէկ երկու անհատական Թշնամալից գրուածքները կը նկատեն բացարձակ Թշնամական նորդիւնք մասնաւորի ուրուիմն Թելադրութեան ապէս։

«Իսկ ընդդէմ Գեր. Սրբազան Առաջնորդին հալածակոչեան և յուզմանց նիւթ եղած Տ. Թադէոս քահանայի մը անկարեւոր խնդրոյն վրայ, մեր կողմէն ո՛ և է խօսք ընել հարկ չենք տեսներ բնաւ, քանի որ ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետէն և Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանէն ուղղեալ բարձրագոյն հրամանք կ'առերեն յիշեալ քահանայն ընդ փոյթ հեռանալ եւրոպական Թեմէրէն և չվրդովել ժողովուրդին խաղաղութիւնն։

«Ակնդրելով ձեր արդարասիրութենէն հիւրընկալել ներկայ յայտարարութիւնս ձեր պատուական Թերթին մէջ։

Մնամ աղօթարար
Հոգեւոր Հովիւ Հայոց Բարիզի
Վարժապետեան Բհն. Բիզանեան

1901 մայիս 17/30

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վանական փոփոխութիւններ։ — Հանգստեան Ս. Պատրաստ Հայրապետի լեռան վրայ. — Կաթողիկէ աշխատութիւններ, Եւն.։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 13 մայիս 1901

Ս. Քաղաքիս մէջ չահեկան և ընթերցանութեան արժանի են զանազան լուրերը ձմրան երեք ամիսներուն մէջ, յորում այլազան մարդկանց և ազգաց կեանքն ալ բեղուն ու զեղուն համայնապատկեր մը երեւոյթը ունի։ Մխիթէք հուսաքով պալցուն անհատներ հին և նոր աշխարհներէ հասնելով, ասա իրենց հոգիի ծարաւն յագեցնելու կը մտին, ինչպես մաքի պաշարներ ալ ժողվելով կը վերադառնան իրենց ծննդավայրը։ Վերջինս յատուկ է միայն Ամերիկացի և Եւրոպացի եղական մանկանցիներու։

Բայց մայիսն ալ իր սովորական գեղեցկութեամբը վանական անձուկ շրջանակին մէջ կեանքի և զբաղումներու բարեշրջում յառաջ բերելու հանգամանքէն զուրկ չէ։ Կանանչ կերակրէն վերջ այլեւս կը սկսի կեանքը՝ Նման Մանչի ծովակին՝ փոթորիկներ ու ալիքներ ցոյց տալ։ Տեսուչներն ու վանական այլեւ այլ պաշտօնեաները իրենց տարեկան հաշիւները ու գործերու արդիւնքները կը ներկայացնեն տ. Տնօրէն ժողովին, որ մայիսի առաջին օրէն սկսեալ Ս. Պատրիարքի Հօր նախագահութեան ներքեւ նոթենկին մէջ երկիցս նիստեր գումարելով կը քննէ պաշտօնէից հաշիւները, կ'արձանագրէ մէն մի պաշտօնեայի արդիւնաւոր և ապարդիւն գործունէութիւնները։ Այս տարի Թերեւս ակնյայտ նկատելով պաշտօնէից ոմանց անօգուտ և ապարդիւն պաշտօնավարութիւնը, մի քանի Նիստ յառաջացուց մասնաւորապէս նոր ծրագիրներ, հրահանգներ, պաշտօններ են. խմբագրելու։ Տէր Աստուած որ գործադրութիւնն անոնց և մեր յառաջատութիւնը չուրը կյնար ու մենք արձագանգը լինէինք նորընտիր պաշտօնէից արդիւնաշատ գործերուն։ Ս. Փրկչի և Ս. Աստուածածնի վանքերու տեսուչ նշանակուեցաւ՝ Հմայեակ Վ. Երեցեան։ Նախորդ տեսուչ Մովսէս Վ. Գալլուճեան և տիրացու Աւետիս Թուշճեան Տիբերիայի տաք ջուրերը գացին իրենց հիւանդութիւնը դարմանելու։ Աւագ Թարգմանութեան պաշտօնին կոչուեցաւ Վահան Վ.ի տեղ՝ Սարգիս Վ. Աճէմեան։ Պէրութի տեսուչ կարգեցաւ՝ դպրոցներու տեսուչ Կարապետ Վ. Տէր Կարապետեան, և Պէրութի տեսուչ Մատթէոս Վ. Ցաղպէր տեսուչ նշանակուեցաւ։ Այս ամէնուն համար ալ կը վերապահենք մեր տեսութիւններն ու դիտողութիւնները, Թողլով ժամանակին որ ցոյց տան իրենց որոշ արդիւնքը։ Մնացեալ մէկ քանի պաշտօնէից փոփոխութիւններն ալ եթէ լինին՝ ժամանակին կը գրենք։

Ս. Համբարձման տօնը այս տարի չատ խաղաղ անցաւ, նախորդ երեկոյին կառավարութեան կողմէ ոստիկան և մէկ քանի պաշտօնեաներ ղրկուած էին անդորրութիւնը պահելու համար։ Համբ. առաւօտեան մէջ մենք, Ցոյները, Ասորիք և Ղպտիք ու քահանայք իրենց բաժնին վրայ մէյմէկ խորան զարկած նորա ներքեւ կատարեցին ժամերգութիւն և Ս. Պատարագ։ Ժամարար Ամեն. Սրբազանը տուաւ պատշաճի կրօնական քարոզ մը խօսեցաւ։ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը Ողջոյնէն վերջ կառքով վանք վերադարձաւ։

Ուրիշ տարիներու բաղդատամբ այս տարի խաչակիրները նուազ Թիւ մը կը կազմեն։ Եկած օրերնէն սկսեալ՝ Թարգմաններու առաջնորդութեամբ ամէն օր կը շրջագային Ս. Քաղաքիս նուիրական վայրերը։ Այսօր, որ իրենց Հոգեգալուստ է, Սիոնի Ս. Աստուածածնի ննջման տեղւոյն վրայ, հանդիսաւոր արարողութիւն, Պատարագ մատուցին։

Մայիսի սկիզբները մէկ երկու օր Թէպէտեւ անձրեւեց, բայց դեռ ջրամբարները մեծ մասամբ դատարկ են։ Անձրեւի չգոյութիւնը կարծուածին չափ չմասեց ցանքերուն։ Ցորենը գզալի գնոյ բարձրացում մը չունեցաւ՝ գոնէ առայժմ։

Ամսոյս վերջը Թերեւս գումարուի վանական Ընդհ. Ժողովը, որով Միաբանութիւնը պիտի տեղեկանայ ազգային այս մեծ Տանը եօթնամեայ նիւթական, բարոյական և մտաւորական կեանքի արդիւնքին։

Ս.

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

4 Յունիս 1901

Ֆրանսական 3% փոխառութ.	101.02
Րէժի	323.
Գոնսոլիտ	25.47
Երկաթուղի	114 25
Պանք Օթթոման	553.
Թրանսվալ	89.75

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(այս առաւօտեան)

ՊԱՇՏՕՆ. — Ուշագի առեւտրական դատարանի նախագահ անուանեցաւ Անթալիոյ նոյն դատարանի նախորդ նախագահ Իսմայիլ Հագգը էֆ.։

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Ուլայի Ա. աստիճան արուեցաւ Երկրագործական պաշտօնատան մասնագիտական խորհրդոյ Գ. Ճիւզին քննիչ Հասիպ էֆ.ի։

Միւթէմայիզի աստիճան՝ քաղաքային բժշկական վարժարանի ատրիալուծութեան ուսուցիչ Նշան էֆ. Ղուկասեանի։

Սանիյէ աստիճան՝ երկրագործական պաշտօնատան ցուցակագրութեանց պաշտօնեայ Յարութիւն էֆ.ի։

Րապիայի աստիճան՝ քաղաքային անասնաբուժական վարժարանի շրջանաւարտներէն Ալի Րիզա, Ծաֆէր, Բանայի, Յարութիւն, Համբարձում, Մինաս, Յարութիւն, Գրիգոր, Խալիլ Քէմալ և Ն. էֆէնտիներու։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Բ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան արուեցաւ Պէրութի Ֆրանս. հիւպատոս կոմս տը Սարսէյի և արտաքին գործոց տնօրէն Միշէլ էֆ.ին։

Դ. Մէճիտիէ՝ Րումէլի երկաթուղիի ընկերութեան բժիշկներէն Օսմ. հպատակ Տքթ. Թրիանտաֆիլոս էֆ.ի։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքական տեղապահ Տ. Նաթանայէլ աւելի օրը շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Պետական Խորհրդոյ անդամ Քոնստանթին Գարաթէոտորի էֆէնտիի, որուն անուան տարեդարձն էր։ Տեղապահը նոյնպէս շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեց գաւառներու այն մետրոպոլիտներուն, որոնց անուան ալ տարեդարձն էր։ Հեռագիրներ ուղղեց նաև հրաժարեցուած Պատրիարք Տ. Կոստանդիանոսի և Լոնտոնի Օսմ. դեսպան Քոսթաքի Անթոփուլո փաշայի։

— Յունաց Պատրիարքի ընտրութեան ձեռնարկելու պաշտօն ունեցող Ընդհ. Ժողովը այսօր իր առաջին նիստը կը գումարէ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին Սինոդիքոն կոչուած սրահին մէջ, որ նախկին Պատրիարք Տ. Եոաքիմ Գ.ի նախաձեռնութեամբ շինուած ու զարդարուած է։

— Երուսաղէմի Յունաց նախկին Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոս աւելի օրը սեղան մը տուաւ ի պատիւ Սերպիական դեսպան Ջօր. Սավա Կրուէչի և Իզմիրի Ամալիե լրագրի արտօնատէր Սոլոմոնիդէս էֆ.ի, որ նոր Պատրիարքի ընտրութեան մասնակցելու համար մայրաքաղաքս հասած է։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ վերջերս Հրեայ ընտանիք մը, որ կը բաղկանայ 35 տարեկան կինէ մը, 18 տարեկան աղջիկէ մը և 14 տարեկան աղայէ մը, Քրիստոնէութիւնը ընդունեց է։

— Նոյն քաղաքէն հասած լուրեր կ'ըսեն թէ՝ Ամերիկեան երկու մարտանաւեր յունիս ամսոյ վերջերը Իզմիր պիտի հասնին, ուր պիտի մնան մէկ քանի օր։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ. — Զակազիկի (Եգիպտոս) մէջ ժանտախտի երկու նոր դէպք պատահեր է։

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Սոֆիայէն կը գրեն թէ՝ Ստամպուլէն որոշեր է հա կենալ նախկին նախարար Պ. Պ. Նաչէվիչի, Բէչէվի և Նաչէվի դէմ դատ բանալու մասին իր տուած նախաձեռնութենէն։

— Յունիս 1ին Պելկրատ հասեր են 60ի չափ Պուլկար ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ, որոնք ընդունուեր են Սերպ վարժապետներու ընկերակցութեան կողմէ, իրենց Պուլկարներուն ի պատիւ փայլուն հանդէս մը տեղի ունեցեր է։

— Աթէնքի Թերթերը զարմանք կը յայտնեն Պուլկար կառավարութեան այն որոշման վրայ, որուն համաձայն հելլէնական քոնտոքներու Պուլկարիա մուտքը արգիլուած էր։ Պուլկար Թերթերը կը պատասխանեն թէ Մեքսիքում, Քավալա Եւն. քոնտոքներու ճնշմակար բաղադրութիւններէ պատրաստուած ըլլալուն համար արգիլուած է այդ որոշումը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ կառավարութիւնը կայսեր Արծիւ պատուանշանին ասպետներ նուիրեր է Պետական Խորհրդոյ անդամ Թուրխան փաշայի։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան նաւակին կցորդ նաւապետ Բեթրով, որ ժամանակէ մը ի վեր Սոֆիա կը գտնուէր, երէկ տասու մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

«ՏԻԱՆԱ» ՇՈԳԵՆԱՒԸ. — Յայտնի է թէ ասկէ 4 տարի առաջ Նաւահանգստին մէջ տեղի ունեցած ընդհարման մը հետեւանօք Լոյտի Տիանա շոգենաւը իր ամբողջ ապրանքներովը ընկղմած էր։ Անկէ ի վեր չարունակական փորձեր կ'ըլլային այդ շոգենաւին մէջ գտնուած դրամական ծրարները և ապրանքները հանելու համար։ Ցոյն լուղորդներու ընկերութիւն մը պայմանագիր մը կնքած ըլլալով Լոյտի հետ, ամիսէ մը ի վեր կ'աշխատի և մինչեւ հիմա ծովուն երեսը հանած է 1000 ոսկիի չափ դրամ, 270 ժամացոյց պարունակող սնտուկ մը, խորխաններ, գորգեր եւն., որոնց ընդհանուրին արժէքը 125000 ղրուշի կը հասնի։ Այս գումարին 100ին 28ը ընկղմած շոգենաւը ապահովագրող ընկերութիւնները պիտի առնեն, իսկ մնացեալները լուղորդները։ Այս օրերս նոր խուզարկութիւններ ալ պիտի կատարուին։ Վերջերս երկու լուղորդներ քիչ մնացեր է որ խեղդուին, սակայն ժամանակին ջուրին երեսը ելլելով ազատուեր են։

4 ՀՈԳԻ ԽԵՂԴՈՒԱԾ. — Իզմիրէն կը գրեն թէ՝ Պաղչէմէն Քոս գացող նաւակ մը, որուն մէջ տեղւոյն մաքսատան քարտուղար Շէվքէթ էֆ. և մէկ քանի Իսլամներ կը գտնուէին վերջերս ընկղմեր է։ Շէվքէթ էֆ. երկու Իսլամներ և նաւաստի մը խեղդուեր են։ Միւսները կրցեր են ազատուիլ։

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարարութեան կողմէ անգլիական գործարաններուն երեք յածուորականներ ապսպրուած է, որոնց իւրաքանչիւրը 3250 ձիու արողութիւն և ժամը 20 հանգոյց արագութիւն պիտի ունենայ։

ՔՍԱՆԱՀԱՏ. — Բերա, Թաքսիմի Ոսկիբերան եկեղեցիին մէջ առջի օրը յուղարկաւորութեան արարողութիւն մը կատարուած ատեն քսակահատ Անաստ անուն մէկը Մուշ. չարաթ-աթէրթի արտօնատէր Կարապետ էֆ. Իւթիւճեանի ոսկի ժամացոյցը գողցեր է, սակայն բարեբաղդաբար ոստիկան Սիւլէյման Սարաֆիմ ադա ժամանակին վրայ հասնելով, յաջողեր է բռնել քսակահատը և ժամացոյցը ետ առնել։ Ուրիշ քսակահատ մըն ալ նոյն եկեղեցիին մէջ աղօթող կանանց վրայէն ժամացոյց և այլ զարդերը չորթելու գրպած ատեն Ա. Սավաեան էֆ.ի կողմէ բռնուեր և ոստիկանութեան յանձնուեր է։

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ. — Լարսէքէի մէջ վերջերս հնագիտական մեծ կարեւորութիւն ունեցող ծանրագին զարդանոթ մը գտնուեր է, որ 54 սանդիմեդր բարձրութիւն ունի, հազէ շինուած և մէկուէս սանդիմեդր Թանձրութեամբ ոսկիով պատուած է։ Վրան գտնուած զարդանկարներէն և արձանագրութիւններէն հասկցուած է որ այդ անօթը Քրիստոսէ 400 տարի առաջուան հնութիւն ունի։ Բնդկացուրկի պալատներէն մէկուն մէջ նմանօրինակ անօթ մը կայ, սակայն ասոր չափ արժէք չունի եղեր։ Այս անօթը կայս. Թանգարանը փոխադրուած է։

ԴԻԱԿ ՄԸ. — Առջի օրը Մօտայի տաջեւ դիակ մը գտնուեր է։ Բացուած քննութիւններէ տեսնուած է թէ այդ դիակը Պ. Հաճիւրեօ անուն Ցոյն վաճառականի մըն է, որ իր գործերուն ձախորդութեան հետեւանօք անձնասպան եղած էր շոգենաւէն ինքզինքը ծովը նետելով։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. — Եանեացի Յամիս անուն անձ մը, որ պաքսիմատ ծախելով կ'ապրուէր, երէկ առտու Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի Փաշա խանին բակին մէջ յանկարծամահ եղաւ։ Առաջին պահուն խանին բնակիչները խուճապի մը մատնուեցան, կարծելով որ կասկածելի հիւանդութիւն մը ծագած է, սակայն ի վերջոյ խնդիրը հասատուելով, ամէն ոք հանդարտեցաւ։ Յամիս չնչքրակի մը խղման հետեւանօք յանկարծամահ եղած է։ Դիակը Ղալաթիոյ Ցունաց Այ.-Նիքոլա եկեղեցին տարուեցաւ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. — Այսօր տեղի ունեցած աճժամեայ նուազուրդին առեն հետեւեալ գիները առաջարկուեցան. — 93 դչ. ոսկեդրամ՝ ծրարը 43 քիլոնոց Թուղթին (ֆանա 116 առնդիմեր + 80) մէկ ծրարին համեմատ։ 45½ դրշ. ոսկեդրամ՝ ծրարը 22 քիլոնոց Էմբէրեալ Թուղթին։ 35½ դչ. ոսկեդրամ՝ ծրարը 16 քիլոնոց Րեալէ Թուղթին։ 95 դչ. ոսկեդրամ՝ ծրարը 25 քիլոնոց Էմբէալոլ Թուղթին։ 35 դչ. ծրարը 17 քիլոնոց Բամիա Թուղթին ֆանա 102+ 66։ 27.25 դչ. ոսկեդրամ՝ ծրարը 12 քիլոնոց Բարիա Շամուա Թուղթին ֆանա 82+60։ 30 դչ.՝ քաաթոնի իւրաքանչիւր ծրարին։ 2 դչ.՝ ամպալածի Թուղթին օխային։ 7½ դչ.՝ Պոքրամ կոչուած լաթին եարդային և 2 15/40 դչ.՝ քթան լաթին եարդային։

Վերջնական նուազուրդին (հինգշաբթի մայիս 24/ յունիս 6) առեն յիշեալ գիներէն 100ին 3 դեզչ ընել ուզողներ կը հրաւիրուին Հանր. Պարտուց կեդրոնատեղին ներկայանալ ժամը 10էն մինչեւ 3 կէս օրէն ետքը (Ը. Ե.)։ 2—1

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

22/4 յունիս 1901

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ. — Օսմ. Պանքայի ընդհ. տնօրէնութիւնը բաժնետէրերուն կը ծանուցանէ թէ՝ բաժնետարց Ընդհ. Ժողովը պիտի գումարուի յունիս 26 չորեքշաբթի օրը, Լոնտոնի Օլտ Պրոտ փողոցի Վինչեսթըր Հաուզ շէնքին մէջ, ուր պիտի կարդացուի վարչական Խորհրդոյ տեղեկագիրը, պիտի քննուի 1900 դեկտ. 31ին վերջացող տարուան մէջ եղած գործառնութեանց հաշուեկշիռը, պիտի որոշուի արուելիք շահաբաժինը եւ նորը պիտի ընտրուին Ընդհանուր Մասնախումբին նոր անդամները։

Պայմանագրութեան Իէ. յօդուածին համաձայն Ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունին այն բաժնետէրերը՝ որոնք առնուազն 30 բաժնեթուղթ ունին, զոր զբաւի պէտք է դնեն Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղէն և կամ օտար երկիրներ գտնուող Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղերուն և գործակատարութեանց քով (Լոնտոնի մէջ Թրակմորթըն փողոց թիւ 26), Ընդհ. Ժողովին գումարումէն առնուազն 10 օր առաջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 3 յունիս. — Ֆրանսա վերջնապէս որոշած է նաւային կայան մը հաստատել Խաղաղական Ովկիանոսի հարաւային կողմերը։ Այն կողմերը գտնուած մարտանաւերու Թիւը երեքէն հինգի բարձրացած է։ Ասկէ զատ Թնդանօթներ ալ ղրկուած են Նոր Հեպրիտեան կղզիներու բերդերը զօրացնելու համար։

ՕՏԵՍԱ. — Ռուս կառավարութիւնը մերժեց Սեւ և Կասպից ծովերը միացնելու նոյնուող ջրանցքին շինութեան ծրագիրը։

ՊՐԻՒՍԷԼ. — Տքթ. Լէյտս Պ. Քրիւկէրի կողմէ։ Քիչ առջէնէն Բարիզ և Բեռլին-պուրկ պիտի երթայ, որպէս զի Ֆրանսական և ռուսական կառավարութիւններուն օժանդակութիւնը ձեռք ձգէ, Թրանսվալի խնդիրը Լա-Հէյի իրաւարական ատեանին կողմէ քննել տալու համար։

ԲԵՌԼԻՆ. — Մարէշալ Վալտերզէէ և սպայակոյտին մեկնելուն առթիւ միջազգային զօրքերը մեծ զօրահանդէս մը կատարեցին։

— Ճափոնցիները 9000ի պիտի իջեցնեն Չինու մէջ գտնուած իրենց զօրքերու Թիւը, և Անգլիացիները՝ 3000ի։ Միւս զօրքերը պիտի մնան Չինու արքունիքին Բէկին դառնալուն։ Տէրութիւնները յանձնին Չինացիներուն պիտի յանձնեն Բէքինի վարչութիւնը։

ԵՈՔԱՀԱՄԱ. — Ճափոնի նոր Դահլիճը կազմուեցաւ Քացուրա զօրավարին վարչապետութեամբ։

ԲԱՐԻԶ. — Պ. Տէլքասէ հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց թէ Չինական խնդրոյն մէջ Ֆրանսա միշտ միւս տէրութեանց հետ համաձայնութեամբ գործած է։

ԼՈՆՏՈՆ. — Լորտ Քիչընըր հաշուեթեան նոր և աւելի նպաստաւոր պայմաններ պիտի ներկայացնէ Զոր. Պոթայի։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԵՌԼԻՆ, 4 մայիս. — Իրազեկ շրջանակներու մէջ կը հաստատուի թէ Հոլանտայի Վիլհելմինա Թագուհին, Վիլհելմ կայսեր և Գերման վարչապետին միջեւ տեղի ունեցած տեսակցութեան միջոցին, որոշուեր է որ Գերմանիա պաշտպանէ Հոլանտական գաղթավայրերը, ի փոխարէն ստանալով առեւտրական առաւելութիւններ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Աւստրիոյ նոր փոխառութիւնը յունիսի կիսուն հրապարակ պիտի հանուի Աւստրիոյ և Գերմանիոյ մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՆՍՕԼԻՏԷ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		27.00½
Երէկուան բարձր գինը		27.05½
Երէկուան վար գինը		27.00
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	113.25
Երէկուան բարձր գինը		113.75
» վար »		113.52
Րէժի	Լ. Օ.	14.—
Թրամվայ բաժնեթուղթ		6.10
» պարտաթուղթ		484
» Ժուիսանս	Ֆր.	1.85
Օսմ. ապահովագր. ընկ.	Լ.Օ.	4.10
Քրեօրիթէ Թիւրք		—.—
Թրանսվալ	Ֆր.	88.
Քարափ		463.
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		262.50
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Մէճիտիէ արծաթ	Ղ.	108.08
Մեթալիք		98.—
Անգլիական ոսկի		110.00
Ֆրանսական ոսկի		87.21
Քրիմիզ		51.08
Բոլ		91.
Րուպլի Թղթադրամ		8.68
Լոնտոն 3 ամիս		109.20
Բարիզ		98.¾

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

	ԼՈՆՏՈՆ, 30 Մայիս	ԲԱՐԻԶ, 3 Յունիս
	Անգլիական	Ֆրանսական
Անգլ. գոնս.	93.75	101.22
Օս. փոխ. սէաք B.	50.	
» » » C.	27.62	
		25.20
» » » D.	24.56	25.15
Պանք Օթօմ.	12.12	553.
Թրանսվալ	3.61	91.
Եգիպտական		
Օսմ. Րէժի		495.
Քրեօրիթէ		323.
Օսմ. Մաքսատուն		495.
Օսմանիէ		468.
Գրէտի Լիօնէ		1042
Իտալական		97.90
Սպանիական		71.50

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՄԷՋ

Սուրհանդակի բաժանորդագրուիլ ուզողները պէտք է դիմեն մեր գործակալ Յովհաննէս էֆ. Սիմոնեանի։

ՊԱՏՐԱՍՏ ԴԵՂԵՐ. — Մեր մէջ Եւրոպական պատրաստ դեղերուն սպառումն օր քան զօր կ'աւելնայ։ Ենթադրենք թէ պատրաստ դեղերուն գործածութիւնը ո և է վնաս չունի, սակայն ո՞չ ապաքէն ամէն պատրաստ դեղ ամէն կազմութեան և ամէն տարիքի չի յարմարիր, և թէ բժշկական տեսակէտով ներելի չէ դեղ մը միեւնոյն չափով ամէն խառնուածքի գործածել։ Եւրոպայէն եկած պատրաստ դեղերը նախապէս կը քննուին կայս. Բժշկական վարժարանի ատրիալուծարանին մէջ, և առողջութեան վնասակար դեղերը վար կը դրուին, սակայն ոչ նուազ կասկածելի է անվնաս համարուածներուն գործածութենէն սպասուած օգուտը, քանի որ անոնց բաղադրութիւնը կամ չափը չի համապատասխաներ գործածող հիւանդին խառնուածքին և տարիքին։ Յիշենք միայն եւրոպական այն պատրաստ դեղերը, որոնք մազ, մօրուք և պեխ ներկելու կը ծառայեն. անոնց վնասակարութիւնը ամենէն աւելի ակներեւ է։ Եւրոպական ներկեր գործածողներուն մէջէն ցոյց տուէք գոնէ անհատ մը, որուն մազերը Թափած չըլլան վնասակար տարրերուն հետեւանօք. հապա յառաջ եկած մորթային հիւանդութիւնները։ Այդ դեղերը Եւրոպիոյ մէջ ետ կը գործածուին, սակայն գործածողները եղանակին և չափը գիտնալով է որ կը գործածեն, և եթէ չատ նեղը մնան, կեղծամ կը գործածեն։ Պատրաստ ներկերը թէև գործածութեան կերպը բացատրող գիրեր ունին, սակայն օտար լեզուով են, և ամէն գործածող չի կրնար Թարգմանել տնել։ Փոխանակ այս օտար ներկերը գործածելով մազերը վրայ տալու, աւելի չա՞տ է մեր երկրին մէջ պատրաստուած ներկերը գործածել, որով բնիկ արհեստաւորներն ալ քաջալերուած կ'ըլլան։ Րաստ և հինա կոչուած ներկերը բուսային նիւթերէ կազմուած են, և նախընտրելի են քիմիական ջուրերէն, որոնք թէև մազերը անմիջապէս կը ներկեն, սակայն արմատէն կ'այրեն կը խամրեն զանոնք, որովհետեւ ճէհէննէմ ճուր կոչուած դեղով պատրաստուած են։ Իսկ անոնք որ չեն ախորժեր ռաստ կամ հինա գործածել, կրնան փորձել Մանճուա-Փաշա

Արամ էֆ. Սօղանճեանի ջուրէն, որ բնիկ արտադրութիւն մըն է և վնասակար նիւթերէ զերծ։

Ցեխէալ էֆ.ին պատրաստած ներկի ջուրերը քննուելով կայս. Բժշկական վարժարանի տարրալուծարանին մէջ, հաստատուած է թէ զերծ են վնասակար նիւթերէ, և մազի ներկերու համար պահանջուած յատկութիւնը ունին։ Բժշկական ժողովոյ որոշմամբ այս պարագան զեկուցուեր է ամէն կողմ, և կը լսուի թէ Բժշկական Թերթին մէջ ալ պիտի հրատարակուի։

Հետեւաբար քանի որ կան այս ներկերը ինչպէս նաև կարող անձերու կողմէ պատրաստուած և անվնաս ըլլալը յետ քննութեան հաստատուած դեղեր, ինքնաեւբար նախընտրելի պէտք է ըլլայ գէշ օտար երկրէ եկած ներկերը չգործածել, և զերծ մնալ անոնց պատճառած վնասներէն։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ — SALIBORINE

ԴԵՂԱԳՈՐԾ ՎԱՍԻԼԱՔԻ ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍ ՊԱԼԱՇԻ ԿՈՂՄԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Արտօնութեամբ Կայս. Առողջական Ժողովին
Նշանաւոր բժիշկներու կողմէ ընտրուած ու հաստատուած։

Այս ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կոչուած փոշին առանց փորլուծելու աղէց ճնշման տրուելու՝ երկու կամ երեք անգամ միայն գործածելով անվրանգ կերպով բոլորովին կ'անհետացնէ ամեն գորշահոսութիւնը, բորբոքումը, մաշնելու մորթին կարծրացումը, ծածուցիկ գարշահոտ հեղուկը և կեռալը։ Բայց ասար առանց ցաւ տալու ոտից մասներու մէջնեղ գոյացող կարծրացեալ մորթերը և կոշտերը անհետացնելով, կրնայ մարդ ազատօրէն քալել։ Նոյնպէս ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կրնայ գործածուիլ անութի և ծածուկ տեղերու համար։

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ գործածողներ կը հաստատեն անոր ունեցած լաւ արդիւնքը, առանց երբէք գրգռելու արիւնը։

Գործածութեան եղանակը իւրաքանչիւր տուփի մէջ կը գտնուի։ Ընդհ. կեդրոնատեղին է Վասիլաքի Թէոտորիտէս դեղարանը, Ցրնագիլը, Թիւ 55, կը ծախուի նաև Գօն-Մարշէն և ամէն առաջնակարգ դեղարաններու և դեղօրէից մթերանոցներու։ Գաւառներու դեղարաններու մէջ կը ծախուի 6 ղրուշի։

ԳԻՆ 5 ԴԱՀԵԿԱՆ

Գաւառները 6 դահեկանի բուլ դրկողը պիտի ստանայ տուփ մը Սալիպօրին։ 36—7

AU PRINTEMPS

Օ ԲՐԷՆԹԱՆ

ԽԱԺԱՌԱՏՍԻՆ Ս. ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 345

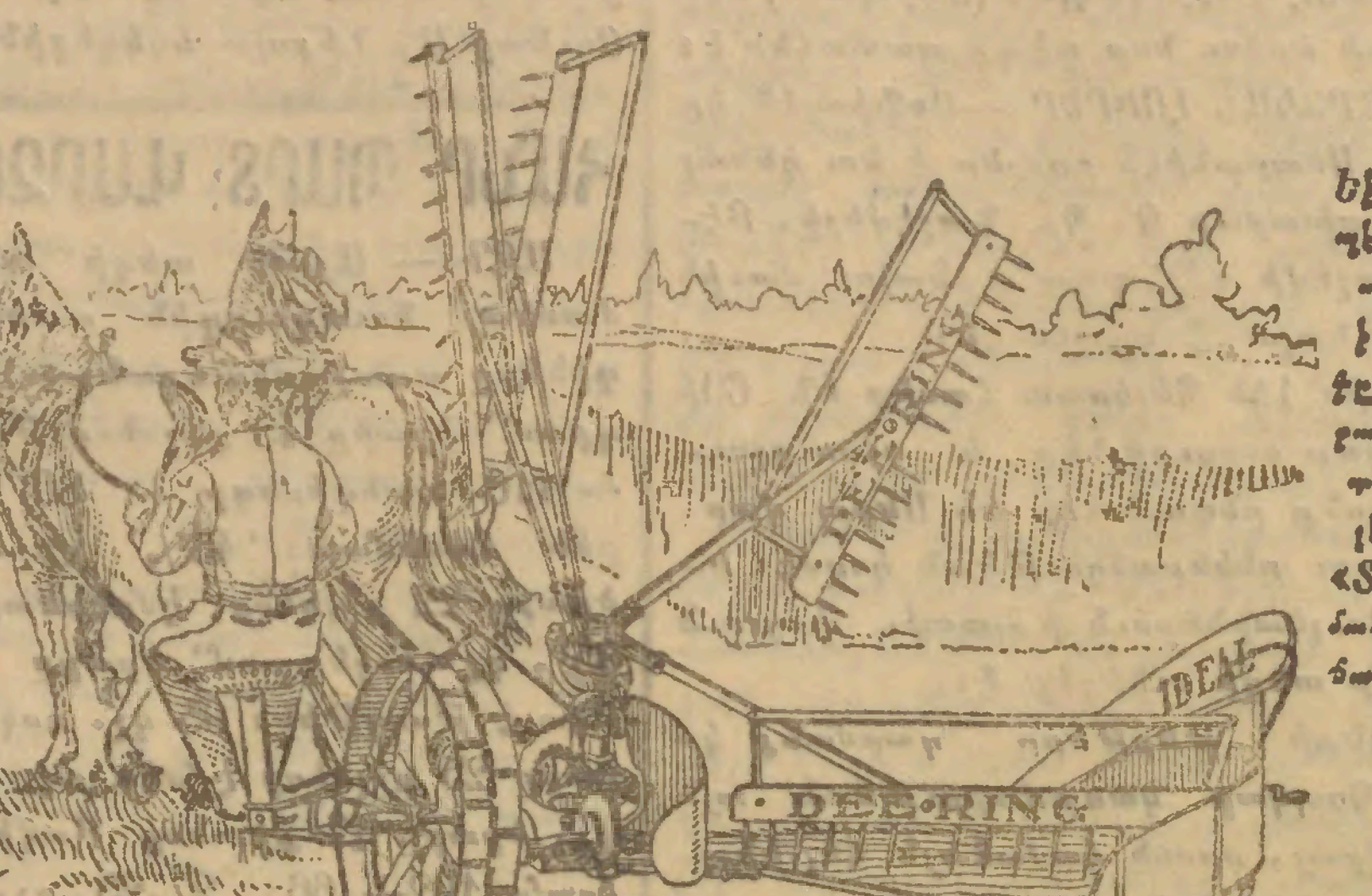
Բերայի Թաղապետութիւնը Մեծ Պողոտան լայնցնելու համար, վերջնականապէս որոշած է ի մօտոյ Օ ԲՐԷՆԹԱՆ վաճառատունը (պատկանեալ Գ. Գալֆօրուլօյի) կործել, ինչպէս նաև նորակառոյց Անգլիական դպրոցին քովը գտնուող միւս շէնքերը, վաճառատունը բնականաբար վերջնականապէս պիտի գոց մնայ, և անոր տեղը սահմանել է, կարելի եղածին չափ շուտ ամբողջ կերպասները, գլխարկները ևլն. մեծ զեղչութեամբ ծախելու։ Ուստի վերջնական վաճառատան տեղը պարպելու համար ծանուցանելու հասարակութեան որ 100ին 20 զեղչով պիտի ծախուին առաջին կարգի մետաքսեղէններ և բրդեղէններ, ամեն տեսակ վերարկուներ, զանազան կտաւեղէններ, տանթէլներ, հովանոցներ, վերջերս Բարիզէն հասած և նոյնը ճաշակով պատրաստուած տիկնոց գլխարկներ, ևլն։

Հետեւաբար մասնաւորապէս կը յանձնարարուի որպէս հասարակութեան այսպիսի առիթէ մը օգտուիլ։ 37—14

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՋՄԷՑԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու փապրիգա Բարիզին 1900 Էքսբոզիսիոնընտա 23 միտալեա իլէ էն պէօյիւք միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշ տըր։

Պիւթիւն տիւնեայա պիլին- տի եւէլ- ինտէրէ մալիւք պիր ֆապրիկատէր։ Եէքիւն Ամէրիգա- տա 12000 ամէլէ- սի, 9000 ամէլէ վար

1901

Եէւմիէն իւնիւ- տէր ալէթ ծըք- ա ամէլիէ- տի ճիհանըն թէլիր ալէթէ ալիւր- ի իւքտէ, Տէրինկ- իր չալը- ջաք ուլան ալէթ- լէրի

1901

Իշթէ իքէն պիր սըրրա տաւսիյէ էյլէտիկիմիզ Մէչուր իալէթ ալէթ չէքմէ եէրտէ օլան պիր զերշի... պէնզէնէ եէթիւրիլէն ալէթ ... 1858 սէնէսինտէ «Մարշ» նամ Թէրիւթ մաքինասընըն իխտարընտան պէրի ... Ամերիգատա վէ կերէք սաիր պէլատտա ... Տէրինկ ... մաքինալարընը ... ալէթ իւսթիւն ...

Իսթէյէնլէրէ քաթալօգ աէֆթէրինլէր ... Մէզքիւր աէֆթէրաէ պէյանէյէ մախսուս.

«Բահալ Տէրինկ» նամ աէմէթ իթմէ, «Իտէալ Տէրինկ» նամ Թըրփան

» » » օտուն պիչմէ » » Թըրմըգ կէսմէ

մուսթաքիլէմ իւլ ահիւ մանիւթ մաքինալարըմըզըն բէսիմլէրի մէմլէքէթ վէ իչլէրի ...

Պու մաքինալարըն էեկէնէ աէրոզիթոսը Տերսաատէթաէ Կալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա 1, 2, 3 նումէրօլը մաղազալարտա Մ.Սիմոնէյ Նովէլ վէ զումրանէսը տըր։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828 - 1829ԻՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1899 տարւոյ վերջը հատուցած վնաս	240 միլ. Ֆր.
1899ին գանձուած ապահովագին	19½ » »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	105 » »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	18 միլիառ Ֆր.

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1899 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս՝	99 միլ. Ֆր.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	253 » »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	150 » »

որ ընթացիկ ապահովագրութիւններու գումարին հետ կը համեմատի 60% ինչ որ «ԻՒՆԻՕՆ»ի ապահովագրողներուն մեծ երաշխաւորութիւն մը կուտայ, ՈՐՈՒ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՈՒՐԻՇ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար զեղչուած գիներով մասնաւոր սակացոյց։ Նոյնատեսակ պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ընկերութեան պայմանները։ չահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարումը, որով «ԻՒՆԻՕՆ»ի ապահովագրողները ՉԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միշտ այն անձերը որ Շահաբաժիններու Բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐԻ ԵՒ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընդհանուր գործակալն է ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի տնօրէնութեան կեդրոնատեղին՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Օսմ. Պանքային դիմացը, Թահթալըրուն խանը։ Գործ.ք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1824ԻՆ

Դրամագլ.և երաշխ.գումար 2,605,300 Անգ.ոսկի | Տարեկան եկամ 100,0000 Անգ.ոսկի

ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ընկերութեան պատուաւորութեան համար դիմել Օսմ. Կայս. Պանքան։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է

Ղալաթիա, Վօյվօտա Թիւ 71, Ցակոբեան խան, Օսմ. Պանքային մօտ. Մասնաճիւղ Պոլիս Ֆէրնօղլեան խան Թիւ 23։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ. Պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կ'ընդունուին։

Է Օրինակի համար, 80 ղշ.ի տարտակ գնողը 20 ղշ. կանխիկ և ամսական համար ատամթը 5 կամ ամիսը 20 ղշ. պիտի վճարէ։ 160 ղշ.ի գնողը 40 ղշ. կանխիկ և շաբաթը 10 կամ ամիսը 40 ղշ. պիտի վճարէ։ Եւ այսպէս շարունակաբար, սոյն համեմատութեամբ։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են. և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի միակ ներկայացուցիչն է Մ.Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

Բերա, Շիշանէ համբայ, Կալաթա-Սէրայի դիմաց։

Կալաթա, Սինկէր խան, Թիւնէլին եանը, և Քերամուէյի կայարանին դիմաց։

Պոլիս, Սուլթան-Համամ Թիւ 2, և Սուլթան Պայազիտ Քերամուէյի սթասիոն Թիւ 13։

Կեղծերեն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղշ.էն մինչեւ 100 ղշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը ասկէ առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և չահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ դաորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առթէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, չահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը չահելու, և եթէ երբեք չչահի ալ, իր վճարումներուն ընթերցելու յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար չահու աղբիւր մըն է։ 24—18

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000
Հրդեհէ ետք ծանօթ ընկերութեանց վճարած դրամագլուխը		100,000էն աւելի չէ)

ՈՒԷՍԹԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կերպ գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէգաբու, Անանիատի խան Թիւ 20-21-22։

Գաւառաց մէջ փորձառու և պատուաւոր գործակալութիւններ կը փնտռուին։

ԾԱՆՕԹ .— Տեղւոյս ն'ն ծանօթ Ֆրանս. եւ գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ Ուէսթըրնին՝ 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակիցներուն վրայ։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (117)

ԺԻՒԼ ՄԱԹԻ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՈԶԻՐԸ

ՄԱՍՆ Բ.

ՍԻՐՈՅ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԸ

Դ.

ՀԱՒԱՍԱՐ ԶԷՆՔԵՐ

—Նաւապետ, ըսաւ Բիէս, անմիջապէս համբայ պէտք է ելլենք։

Նաւապետը կամրջակին վրայ ելաւ, մէկ քանի կարուկ հրամաններ տուաւ նաւազներուն, Նէմօ-ի խարիսխը վերցուեցաւ և առագաստները պարզուելու վիճակին մէջ դրուեցան։

—Ո՞ւր պիտի երթանք, հարցուց նաւապետը՝ ժխտաութեան սեռնակը դառնալով։

—Կեդրոնական Ամերիկա, Ֆլորիտայի կողմերը... պատասխանեց Բիէս։

Երբ նաւապետը վեր ելաւ, երկու եղբայրները իրարու ձեռք սեղմելով ըսին.

—Գործը կարգին է, և մենք Ֆրանսա չպիտի վերադառնանք մինչեւ որ արդարութիւնը իրգործ չգտնենք և մեր հօր վրէժը չլուծենք։

Կէս ժամ ետքը ամէն բան պատրաստ, առագաստները պարզուած, Նէմօ-ն շնորհալի կարապի մը պէս սկսաւ սուրալ Մանշի ծովուն կապուտակ ջուրերուն վրայէն։

Հազիւ թէ քիչ մը առաջ գացած էին երբ նաւապետ Պաալըրէն Մինեէվի կողմը ակնարկ մը նետելով զարմացմամբ գոչեց.

—Արդեօք Մինեէվ մեզի՞ հետեւիլ կ'ուզէ։

Նէմօ-ի համբայ ելած վայրկեանին իսկ Մինեէվ ալ իր կարգին առագաստները պարզած, համբայ ելած էր։

Պահ մը ետքը մառախուղը աւելի խըտացաւ և ծովուն երեսը ամէն բան ծածկուեցաւ։

Երեք ժամ այսպէս անցաւ, եւ երբ բուռն հով մը մէգը փարատեց հեռուէն ալ չէին երեւար Ֆրանսայի գեղեցիկ ծովեզերքները։ Իսկ Մինեէվ հեռուէն կը հետեւէր Նէմօ-ի։

Ժխտաութիւնները այդ անծանօթ նաւուն իրենց հետեւիլը տեսնելով, ոչէ կասկած չունեցան, որովհետեւ ասկէ աւելի բնական բան չկար։ Զէ՞ր կրնար ըլլալ որ Ֆրանսայէ և Ամերիկայէ մինչեւ, Ովկիանոսի այդ մեծ ճամբուն վրայ երկու նաւեր միեւնոյն ուղղութեան հետեւէին։

Սակայն որովհետեւ երկու եղբայրները չէին ուզեր որ ոչ մէկը զիրենք նեղէր, իրենց ծրագիրները գործադրելու զբաղած ատեն, նաւապետին մօտեցան և Մինեէվը ցուցնելով ըսին.

—Նաւապետ, ահաւասիկ ճամբու ընկեր մը, որ հաշուոյն մէջ չկար։ Շատ դիւրին է ազատիլ անկէ։

—Ի՞նչպէս, հարցուց նաւապետը։

—Փոխենք ճամբանիս, նաւը դէպի հիւսիս ուղղեցէք, և երկու ժամէն Մինեէվ իր ճամբան գացած ըլլալով մենք դարձեալ կրնանք Ֆլորիտա ուղղուիլ։

—Շատ աղէկ, պատասխանեց Պաալըրէէ, և մէկ քանի հրամաններ տալով նաւուն ուղղութիւնը փոխեց։

Սակայն ի՞նչ մեծ եղաւ ժխտաութիւններու և Պաալըրէէի զարմանքը, երբ տեսան թէ Մինեէվ ալ իր ուղղութիւնը փոխած էր։ Տարակոյսի տեղի չկար։

—Մրցումի կը հրաւիրէ մեզ, մրմնջեց Կաստոն Ժխտաութիւն, մինչ Բիէս հեռադիտակով սկսած էր այդ խորհրդաւոր առագաստանաւը դիտել։

Մինեէվի մէջ արտասովոր բան մը չէր երեւար։ Միայն երկու նաւաստիներ կային ղեկավարին ու պահակ նաւաստին, որոնք Նէմօ-ի վրայ ակնարկ մը իսկ չէին նետեր։

Պաալըրէէ, որ չուարած մնացեր էր մրմնջեց.

—Դէշ ըրինք, եթէ մեր ուղղութիւնը փոխած չըլլայինք, մեր քովէն պիտի անցնէր, զինքը պիտի բարեւէինք և ամէն բան պիտի բացատրուէր։

—Շատ աղէկ, ըսին ժխտաութիւնները, ձեր առաջուան ուղղութեան հետեւեցէք և փորձեցէք բարեւել Մինեէվը։

—Եւ եթէ այդ փորձէն ետքը դարձեալ շարունակէ մեզ հետեւիլ, վըստահ եղէք որ այդպէս ընելուն մէջ նպատակ մը ունի։

«Է՛յ, նաւաստի դէպի ալ։

Եւ նաւապետը հեռադիտակը առնելով սկսաւ զննել Մինեէվի մէն մի շարժումները։ Ցանկարծ Պաալըրէէ զարմացման աղաղակ մը արձակեց։

Մինեէվի նաւապետն ալ միեւնոյն հրամանը տուած էր իր զեկավարին։ Անծանօթ առագաստանաւն ալ իր ուղղութիւնը փոխած էր։

Պաալըրէէ զայրանալով երկրորդ հրաման մըն ալ տուաւ։ Մինեէվի մէջը ալ ճիշդ միեւնոյն հրամանը արուեցաւ։

Նէմօ-ի նաւաստիները սկսան նաւուն առագաստները ամփոփել։ Մինեէվի նաւաստիներն ալ միեւնոյն բանը ըրին։

Ժխտաութիւններու առագաստանաւը բոլորին տարբեր գծի մը սկսաւ հետեւիլ, և Վիժալ մարգիզին զբօսանաւն ալ Նէմօ-ի ետեւէն սկսաւ երթալ։

Նաւապետ Պաալըրէէ՝ համբերութիւնը հատած՝ հեռադիտակը վար դրաւ և խօսքը ժխտաութեան եղբարց ուղղելով ըսաւ.

—Պարոններ, գաղանիք մը կայ այս գործին մէջ. չեմ կրնար հասկնալ թէ՝ այդ առագաստանաւը ի՞նչ կ'ուզէ մեզմէ։

Բիէս եղբօրը ձեռքէն բռնելով մէկ կողմ քաշեց և սկսաւ ցած ձայնով խօսակցիլ։

Ցայտնի չէ թէ ի՞նչ խօսակցեցան, պարկոյն պահ մը ետքը Նէմօ-ի կողք առնելով նաւակ մը ծովը իջեցուեցաւ, ուր նստան երկու եղբայրներն ու մէկ քանի նաւաստիներ։

(Շարունակելի)

Թարգմ. ՊՕՂՕՍ ՋԻՋԷԼԺԻԵԱՆ